

Descripció de la varietat

El pèsol blau llarg, com el pèsol blanc llarg, és una varietat tradicionalment farratgera. Es diferencia de les altres varietats pitiüses perquè és de flor lila, gra fosc i mata alta. La planta arriba als dos metres si s'emparrala, i vora els 80 cm si es planta a colps. El fullatge és verd mitjà i forma una o dos flors de color porpra vermellós i lila que esdevenen beines atapeïdes, de 7 cm de llargària, poc corbades i amb àpex truncat. Les beines contenen entre 6 i 8 grans que en assecar-se cobren color verd amarronat (algunes amb taques violetes) que vira a marró vermellós amb el temps. Són grans menuts, cilíndrics, lleugerament arrugats i grocs a l'interior. La sembra es fa a colps i en secà. Se sembren a partir de novembre fins a gener i comencen a collir-se el mes de maig. Es tracta d'una varietat prou tardana.

L'elevada producció i les dimensions de la beina, més menudes que la dels pèsols curts, l'han fet una varietat adient per a farratge per als animals, tot i que també es fa servir per a consum humà. És també un bon candidat per incloure en les rotacions de cultiu, pel seu poder nitrificant de la terra. Tot i que fa dècades ocupava bona part de la superfície de cultiu de les illes, actualment només es cultiva en molt pocs horts familiars.

Origen de la varietat

Eivissa i Formentera

Usos i coneixements

Consum animal

El pèsol blau llarg s'ha fet servir tradicionalment com a farratge per al bestiar, especialment per als porcs de matança. Es proporcionava el gra sec i la palla, que constituïen un complement proteínic boníssim per compensar la dura feina de primavera, en el cas dels animals de treball.

Els pèsols se sembraven en lluna nova, a partir de Tots Sants fins a Nadal. Se solia sembrar en terres de secà pobres i lliures d'adventícies. Preferiblement en llocs frescos, però no excessivament freds. Se sembrava en clots o munts de 4 a 6 llavors, a la distància del llarg d'un peu, a mesura que es caminava pel rec preparat. No se solia ni regar ni adobar, tot i que de vegades s'utilitzava terrassa (superfosfat de calç) que es mesclava amb la llavor. Les proporcions eren dues parts de llavor per tres de superfosfat, o tres parts de llavor per cinc d'adob animal. Aquesta varietat es collia tota alhora, al final del cicle, el mes de maig, ja que les beines s'assequen homogèniament.

Les lleguminoses tenien un paper important en la preparació de terres noves, ja que quan es guanyava espai al bosc i es rompien (llaurar per primera vegada una terra per posar-la en conreu) terres noves, la primera sembra sempre era de pèsols. Aquesta varietat complia un paper essencial en els cicles de rotacions de cultius, en nitrogenar la terra abans de cultius com el blat i l'ordi. Era típic un sistema de rotacions de secà format per blat-ordi-cultiva-ermàs. El tercer any, la cultura es destinava a la producció de formatge. Consistia a deixar la terra sense cultivar, deixant que hi cresquessin l'herba, plantes lignificades i lleguminoses adventícies, per tal que les cabres i les ovelles hi pasturassin i produïssin abundant llet de qualitat per poder elaborar formatge. El quart any es feia l'ermàs, on es preparava la terra per començar de nou el cicle amb el blat. A l'ermàs se solien sembrar pèsols amb guixes, per aportar nitrogen al terra. Se li donava tres llaurades només: la primera llaurada al març, que se li nomenava fer guaret. La segona, vina, se li donava al maig. I la tercera, terçà, amb les primeres pluges passat l'estiu. Es tractava d'un terreny llaurat no cultivat amb què es deixava descansar la terra un any.

Caràcters morfològics de la varietat

Planta	
Coloració antociànica a qualsevol dels seus òrgans	Present
Tija	
Fasciació	Absent
Llargària (cm)	179 ± 30 cm
Nombre de nusos fins al primer nus fèrtil, amb inclusió d'aquest	7 ± 1
Fulles	
Fullatge: color	Verd
Fullatge: intensitat del color verd	Mitjana
Fulla: folíols	Present
Folíol: indentació	Mitjana

Estípula: llargària (cm)	8,2 ± 1,0 cm
Estípula: amplada (cm)	5,1 ± 0,8 cm
Estípula: llargària des de l'axella fins a la punta (cm)	5,5 ± 0,8 cm
Estípula: motejat	Present
Estípula: densitat del motejat	Densa
Peciol: llargària des de l'axella fins el primer folioli/circell	6,2 ± 0,8

Flor (observar al segon nus floral)

Època de floració	Molt tardana
Nombre màxim de flors per nus	Dues
Color de l'ala	Porpra vermellós
Forma de la base de l'estendard	Moderadament arquejat
Ondulació de l'estendard	Dèbil
Forma de l'apex del sèpal superior	Acuminat
Peduncle: llargària de l'esperó	entre 0 i 10 mm
Peduncle: llargària des de la tija fins a la primera beina	8,8 ± 2,2 cm
Peduncle: llargària entre la primera i la segona beina	3,5 ± 0,8
Peduncle: nombre de bràctees	Nul o baix

Beina (observar el segon nus fèrtil)

Amplada	1,3 ± 0,1 cm
Pergamí	Complet
Forma de la part distal	Roma
Curvatura	Dèbil
Color	Verd
Intensitat del color verd	Clara
Nombre d'òvuls	7 ± 1

Llavors

Color	Marró vermellós
Forma	Cilíndrica
Color del cotilèdon	Groc
Taques violetes o roses al tegument	Dèbil
Color del fil	Més obscur que el tegument
Pes de 1000 llavors	178,6 ± 5,3 g